

תוכן - ספר ויקרא

ויקרא

עשה, וכן בענין מה שחטאת מכפרת על עשה.

ונרצה לו לכפר עליו (א', ד') [ג].

בענין אם צריכים כפרת עולה היכא שעבר על העשה בשוגג.

ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וגו' (א', ה') [א].

בענין אם במדבר שחיטה היתה בגדר עבודה.

ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וגו' (א', ה') [ב].

בענין שנאמרו שני דינים בעבודת קבלה.

ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וגו' (א', ה') [ג].

בענין אם אומרים בקדשים שכל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני.

ושסע אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר אתו הכהן המזבחה וגו' (א', י"ז).

"כדי שיהא המזבח שבע ומהודר בקרבנו של עני".

וקמץ משם מלא קמצו וגו' (ב', ב').

בענין יסוד הדין של קידוש דם וקידוש קומץ בכלי שרת.

ואם זבח שלמים קרבנו (ג', א').

בענין אם שלמים מכפר על עשה כמו עולה.

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (א', א').

בענין השראת השכינה בתוך המשכן והשראת השכינה ביתר המחנה, ומוסר השכל מזה ל"בין הזמנים" של בחור ישיבה.

תקריבו את קרבנכם (א', ב').

בענין המחלוקת בין רש"י והרמב"ן אם ציבור יכולים לנדב עולה (סק"א).

דברי הרי"ף בברכות שציבור אינו יכול להתפלל תפילת נדבה (סק"ב).

ונרצה לו לכפר עליו (א', ד') [א].

בענין אם עולה מכפרת רק על עשה או גם על לאוין שאין לוקין עליהם. (סק"א).

המחלוקת בין הרמב"ם והמאירי בחומרת לאוין שאין לוקין עליהם (סק"ב).

דברי התומים והנתיבות בנוגע ללאו הניתן לאזהרת מיתת ב"ד, ולא הניתן לעשה או לתשלומין (סק"ג).

דברי החרדים שעשה הוא יותר חמור מלא תעשה (סק"ד).

ונרצה לו לכפר עליו (א', ד') [ב].

עוד בענין מה שעולה מכפרת על

אם הכהן המשיח יחטא (ד', ג').

מקומו של פר כהן המשיח במנין המצות.

והזה מן הדם שבע פעמים לפני ה' (ד', ו').

חילוקו של הגרי"ז בין מהותן של השבע מתנות של חטאות הפנימיות לבין הארבע מתנות של חטאות חיצוניות.

והקטיר הכהן המזבחה לריח ניחוח לה' וכפר עליו הכהן ונסלח לו (ד', ל"א).

בענין אם גם הקטרת האימורים מכפרת, וכן בענין אכילת הכהנים.

ואם לא תשיג ידו לשתי תרים או לשני בני יונה והביא את קרבנו אשר חטא עשירת האפה סלת לחטאת וגו' (ה', י"א).

בענין דלות ודלי דלות.

צו

ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו (ו', ג').

בענין המחלוקת כמה מבגדי כהונה צריכים בשביל תרומת הדשן והוצאת הדשן.

ילבש וגו' (ו', ג').

עוד בענין דין בגדי כהונה בתרומת הדשן והוצאת הדשן.

והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה וגו' (ו', ד').

שיטות הראשונים בענין איך עושים הוצאת הדשן, והאם היא בגדר עבודה, ולמה היא צריכה קידוש ידים ורגלים.

והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו, מצות תאכל במקום קדש וגו' (ו', ט').

בענין שאכילת הכהנים מרצה, ושזה מכריח שהאכילה היא מצוה.

וכל כלי חרש אשר תבשל בו ישבר ואם בכלי נחשת בשלה ומרק ושטף במים (ו', כ"א).

בענין בישול בלי בליעה, ובליעה בלי בישול.

לכהן המקריב אתה לו תהי' וגו': לכל בני אהרן תהי' איש כאחיו (ז', ט' - י') [א].

המחלוקת בענין אם שירי המנחה ושאר קרבנות מתחלקים רק להבית אב של אותו היום או האם לכל המשמר.

לכהן המקריב אתה לו תהי' וגו': לכל בני אהרן תהי' איש כאחיו (ז', ט' - י') [ב].

ביאור הפסוקים על חלוקת מנחות, ובענין אם הכהן המקריב צריך לאכול חלק מהמנחה.

וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב לה'. אם על תורה יקריבנו (ז', י"א - י"ב).

בענין המהות של קרבן תודה.

עוד בענין המהות של קרבן תודה.

בענין אם חל בקדושת התודה על איזו ישועה היא באה.

בענין שירה על קרבן תודה.

בענין אם יתכן תודת ציבור, והמהות של התודות של מוסיפין על העיר ועל העזרות, וכן בענין שירה על קרבן תודה (סק"א).

בענין מה שמבואר בשט"מ שם שאומרים שירה על תודה, ודברי האחרונים בזה בנוגע למזמור לתודה (סק"ב).

ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל וגו' (ז', ט"ו).

בענין המצוה לאכול קדשים קלים ותרומה.

לא יחשב (ז', י"ח).

בענין הא דלוקין כשבדיבורו קא עביד מעשה.

והקטיר הכהן את החלב המזבחה והי' החזה לאהרן ולבניו (ז', ל"א).

בענין אם גם חלק הבעלים אסור באכילה לפני הקטרה (סק"א).

בענין הנ"ל, ובענין אם הכהנים זוכים מיהא בהחזה ושוק קודם הקטרת אימורין (סק"ב).

עוד בענין הנ"ל, ובענין אם האיסור הוא אותו איסור קודש של קודם, או האם הוא איסור חדש (סק"ג).

בענין אם החזה ושוק אסורים לזרים באיסור אכילה, או האם הוי רק משום גזילת חלק הכהנים (סק"ד).

שמיני

בקרבי אקדש וגו' (י', ג').

בענין שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה.

אך את זה לא תאכלו וגו' (י"א ד') [א].

בענין אם מאכלות אסורות הם בגדר איסורי גברא או בגדר איסורי חפצא.

ביאור "איסור חפצא" (סק"א).

שיטות הראשונים אם כל איסורי התורה הם בגדר איסורי גברא או בגדר איסורי חפצא (סק"ב).

שני ביאורים מהגרש"ש בהמושג של איסור חפצא (סק"ג).

אך את זה לא תאכלו וגו' (י"א ד') [ב].

בענין בהמה שאין בה שני הסימנים, ובענין אין מזהירין ועונשין מן הדין

כשזה בגדר יש בכלל מאתים מנה, ומוסר השכל שיוצא מזה לבחור ישיבה.

את הגמל וגו' טמא הוא לכם (י"א, ד').

בענין אם בהמה טמאה ששחטה אסורה גם משום נבילה, וכן האם טומאתה היא טומאת נבלות או טומאה חדשה.

ואת החזיר (י"א, ז').

בענין דברי חז"ל שנקרא חזיר משום שעתיד הקב"ה להחזירו לישראל, וכן דבריהם בנוגע למועדים ושמות חדשים.

ונטמתם כם (י"א, מ"ג).

"ישיבה של מעלה".

תזריע

בענין למה אין למספר לשון הרע חלק לעולם הבא. בענין למה המספר לשון הרע הרי הוא ככופר בעיקר.

מצורע

והעמיד הכהן המטהר את האיש המטהר ואתם לפני ה' פתח אהל מועד (י"ד, י"א).

בענין הדין של עמידת המצורע לפני ה'.

ועשה הכהן את החטאת (י"ד, י"ט).

בענין סתירות הסוגיות בענין אם חטאת מצורע מכפרת.

שבעת ימים תהי' בנדתה וכל הנגע בה יטמא עד הערב (ט"ו, י"ט) [א].

סברות חשובות בענין "חזקה" אשר לפיהן אין לנדה חזקת איסור.

שבעת ימים תהי' בנדתה וכל הנגע בה יטמא עד הערב (ט"ו, י"ט) [ב].

בענין אם נדה נחשבת "ערוה".

והי' ביום השביעי יגלה את כל שערו את ראשו וגו' (י"ד, ט') [א].

בענין מי מקיים את המצוה של תגלחת מצורע, המגלח או המצורע או שניהם.

והי' ביום השביעי יגלה את כל שערו את ראשו וגו' (י"ד, ט') [ב].

בענין השיעור של מצות תגלחת מצורע (כמה שערות), וכך השיעור של פאות הראש.

והי' ביום השביעי יגלה את כל שערו את ראשו וגו' (י"ד, ט') [ג].

בענין אם העשה של תגלחת מצורע חשיב עשה ששונה בכל.

אחרי מות

וחי בהם (י"ח, ה') [א].

בענין אם וחי בהם דוחה איסורים שבין אדם לחבירו, ובענין הגדר של מדת חסידות.

וחי בהם (י"ח, ה') [ב].

בענין אם וחי בהם דוחה האיסור להשתמש בשמות.

איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה (י"ח, ו').

כמה יסודות בעניני עריות.

דברי האור שמח שחלק מן העריות הרי הן אסורות משום סייג שהתורה גזרה (סק"א).

דברי המ"מ שחלק מאיסורי התורה, וכן מהשניות שגזרו חכמים, הרי הן בגדר חוק בלי סברא המובנת לנו (סק"ב).

דברי הדרישה שהקרובות של אדם בהדורות למעלה נחשבות יותר קרובות לו מהקרובות שלו למטה (סק"ג).

דברי האחיעזר שכל העריות הן כמו שם אחד (סק"ד סק"ה).

בענין כמה איסורים יש באשה שהיא אשת שני אחים (סק"ו).

בענין אשת אח שהוא אחיו גם מאביו וגם מאמו (סק"ז).

בזאת יבא אהרן אל הקדש (ט"ז, ג').

בענין הדין כהונה שצריכים לעבודת יום הכיפורים, ובענין אם יש עבודות שאינן צריכות כהן גדול.

וכפר בעדו ובעד ביתו (ט"ז, ו').

בענין הנס שלא אירע קרי לכהן גדול ביום הכיפורים: האם הנס הי' נוהג בכל הטומאות, וכן גם בבית שני (סק"א).

עוד בענין אין סומכין על הנס (סק"ב).

עוד בענין אם הנס הי' נוהג בכל הטומאות, וכן גם בבית שני (סק"ג).

דברי הירושלמי בפ"א דיומא ה"א, ודברי התוס' ישנים במס' יומא, בענין הנ"ל (סק"ד).

וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל וגו' (ט"ז, ט"ז).

בענין דם הבא בפנים, ומוסר השכל שיוצא מזה בשבילנו.

כמעשה ארץ מצרים וגו' (י"ח, ג').

בענין יצרא דעריות.

ובחקתיהם לא תלכו (י"ח, ג').

בענין טעמו של הרמב"ם להלאוין של פאות. וכן בענין בחוקותיהם לא תלכו היכא שהוא רוצה לעשות כמנהגם משום סיבה צדדית.

להדיוט ומותרת רק למלך.

בענין אין קידושין וזיקה תופסין בעריות. חילוק בין יסוד הדין של האיסורים של קרובי אשתו ליסוד הדין של האיסורים של קרובי זקוקתו.

עוד בענין אם האיסורים של קרובות חלים מיד לעולם, רק שאח"כ מתחדש היתר (בהציורים של יבום או אחות אשתו אחרי מיתת אשתו), וכן בענין איך הוא האיסור של אשת איש.

עוד בענין אם האיסור של אשת אח הוא איסור עולמי עם היתר המתחדש של יבום, וכן האיסור של אשת איש.

בענין אחותו שהיא אחותו גם מאביו וגם מאמו, ובתו שהיא גם בת אשתו (סק"ח).

בענין אם נשי קרוביו, וכן קרובי אשתו, נחשבות קרובותיו (סק"ט).

בענין אם בין אדם לבין אחיו שלא הי' בעולמו יש פחות "אחווה" מבינו לבין אחיו שהוא בעולמו (סק"י).

בענין פלגש.

בענין המהות של פלגשות, ובענין אם פלגשו של אדם אסורה לאחריים, ובענין אם פלגש אסורה

קדושים

ולא תכחשו (י"ט, י"א).
 בענין אם חיובי גזלן ומזיק הם בגדר עונש או בגדר חיובי ממון מדינא.
 ולא תגזל (י"ט, י"ג).
 בענין היכא שגזל בלי לעשות קנין כראוי.
 בצדק תשפט עמיתך (י"ט, ט"ו).
 בענין החיוב לדון לכף זכות.
 שיטת הרמב"ם (סק"א).
 שיטת רבינו יונה באבות בדבריו על המשנה באבות (סק"ב).
 שיטת רבינו יונה בשערי תשובה (סק"ג).
 דברי הספר חסידים (סק"ד).
 דברי שו"ת מהרי"ל דיסקין על הוי דן לכף זכות.
 לא תשנא את אחיך בלבבך (י"ט, י"ז).
 שיטת הרמב"ם על היכא שגילה לו שנאתו ואינה שנאה שבלב.
 ולא תשא עליו חטא (י"ט, י"ז).
 בענין מלבין פני חבירו ברבים.
 לא תקום ולא תטור (י"ט, י"ח).
 הטעמים שכתבו החינוך והחפץ חיים להלאו.
 ואהבת לרעך כמוך (י"ט, י"ח).
 בענין אם שייך בתורה מושג של "יסודות" חשובים שדברים אחרים בתורה בנויים עליהם.
 את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה' (י"ט, ל') [א].
 בענין אם מורא הר הבית הוא מהתורה או מדרבנן.
 את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה' (י"ט, ל') [ב].
 בענין מורא מקדש אחרי חורבן הבית, וכן בענין מורא מהמשכן, ומשילה, ומהכלים.
 מפני שיבה תקום והדרת פני זקן (י"ט, ל"ב) [א].
 "מזקנים אתבונן".
 מפני שיבה תקום והדרת פני זקן (י"ט, ל"ב) [ב].
 בענין כבוד תלמיד חכם.
 לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה (י"ט, ל"ה).
 הערות בענין הלאו של משקלות.
 בענין המטעה פחות משה פרוטה (סק"א).
 האיסור של משעת עשי' (סק"ב).
 עוד בענין האיסור של משעת עשי' (סק"ג).
 המחלוקת בין הרמב"ם והטור בענין היכא שהמשקל שלם רק שהטעהו בשעה ששקל (סק"ד).
 בענין הכרעה וגירומין (סק"ה).
 ערירים ימתו (כ', כ').
 שיטת הריב"א בערירי.
 החילוק שבין כרת לבין מיתה בידי שמים.
 ואבדל אתכם מן העמים להיות לי (כ', כ"ו).
 עשיית מצות על דרך "רחמנא אמר תקעו".

ולא תכחשו (י"ט, י"א).
 בענין אם חיובי גזלן ומזיק הם בגדר עונש או בגדר חיובי ממון מדינא.
 ולא תגזל (י"ט, י"ג).
 בענין היכא שגזל בלי לעשות קנין כראוי.
 בצדק תשפט עמיתך (י"ט, ט"ו).
 בענין החיוב לדון לכף זכות.
 שיטת הרמב"ם (סק"א).
 שיטת רבינו יונה באבות בדבריו על המשנה באבות (סק"ב).
 שיטת רבינו יונה בשערי תשובה (סק"ג).
 דברי הספר חסידים (סק"ד).
 דברי שו"ת מהרי"ל דיסקין על הוי דן לכף זכות.
 לא תשנא את אחיך בלבבך (י"ט, י"ז).
 שיטת הרמב"ם על היכא שגילה לו שנאתו ואינה שנאה שבלב.
 ולא תשא עליו חטא (י"ט, י"ז).
 בענין מלבין פני חבירו ברבים.
 לא תקום ולא תטור (י"ט, י"ח).
 הטעמים שכתבו החינוך והחפץ חיים להלאו.
 ואהבת לרעך כמוך (י"ט, י"ח).
 בענין אם שייך בתורה מושג של "יסודות" חשובים שדברים אחרים בתורה בנויים עליהם.
 את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה' (י"ט, ל') [א].

אמור

אמר אל הכהנים בני אהרן (כ"א, א').
 בענין אם כהנים נחשבים גם ליום.
 קדשים יהיו לאלקיהם (כ"א, ו) [א].
 בענין אם הוי איסור עשה או קיום עשה.
 קדשים יהיו לאלקיהם (כ"א, ו) [ב].
 בענין על מה קאי העשה.
 וקדשתו וגו' קדש יהי לך (כ"א, ח').
 בענין כבוד כהן הדיוט וכבוד כהן גדול (וכן בענין כבוד אביו ורבו ומלך ונשיא).
 בענין אב ורב (סק"א).
 בענין כהן הדיוט (סק"ב).
 בענין כהן גדול, ועוד בענין כהן הדיוט (סק"ג).
 בענין מלך (סק"ד).
 בענין נשיא (סק"ה).
 והכהן הגדול מאחיו (כ"א, י) [א].
 בענין המחלוקת בין תוס' והרמב"ם אם מינוי כהן גדול הוא ע"י מלך ואחיו הכהנים או האם הוא ע"י הסנהדרין.
 והכהן הגדול מאחיו (כ"א, י) [ב].
 בענין גדלהו משל אחיו בשאר בעלי שררה.
 והכהן הגדול מאחיו (כ"א, י) [ג].
 בענין עד כמה אחיו הכהנים צריכים להעשיר אותו.
 והכהן הגדול מאחיו (כ"א, י) [ד].
 בענין כמה חולקים ת"ק ואחרים בענין אם אחיו הכהנים צריכים להעשיר אותו.
 והכהן הגדול מאחיו (כ"א, י) [ה].
 בענין כבוד כהן גדול.
 והכהן הגדול מאחיו (כ"א, י) [ו].
 בענין מצות כבוד כהן גדול ובענין הכבוד הבריות שלו, וכן בנוגע למלך ות"ח.

והוא אשה בבתולי' יקח (כ"א, י"ג) [א].
 בענין אם נאמר בזה רק איסור עשה לא לישא בעולה או האם יש גם קיום עשה לישא בתולה.
 והוא אשה בבתולי' יקח (כ"א, י"ג) [ב].
 בענין אם גם האשה מצווה.
 איש מזרעך לדרתם אשר יהי' בו מום לא יקרב להקריב לחם אלקיו (כ"א, י"ז) [א].
 בענין הסיבה למה מום פוסל את הכהן.
 איש מזרעך לדרתם אשר יהי' בו מום לא יקרב להקריב לחם אלקיו (כ"א, י"ז) [ב].
 דברי תוס' שבעל מום הוא כזר.
 וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' שבע שבתות תמימות תהיינה וגו' (כ"ג, ט"ו).
 בענין למה מונים מ"ט ולא נ' (סק"א).
 טעם המצוה (סק"ב).
 בענין אם ספירת העומר בזמן הזה היא מהתורה או מדרבנן (סק"ג).
 בענין "תמימות" ובענין הפסיד לילה אחת (סק"ד).
 בענין אם ימים ושבעות הם מצוה אחת או ב' מצות (סק"ה).
 שיטת האבי עזרי שמזכירים חשבון הימים רק בהשבוה הראשון וכן בהשלמת כל שבוע (סק"ו).
 שיטת הבעל המאור שמזכירים שבועות רק ביום שמשלימים שבוע (סק"ז).
 וספרתם לכם וגו' (כ"ג, ט"ו). וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש וגו' (כ"ג, כ"א).
 בענין איך להכין את עצמינו בימי הספירה לקבלת התורה.
 על השלחן הטהר וגו' (כ"ד, ו').

בענין ההיתר לטלטל לצורך להראותו לעול ורגמו אתו כל העדה (כ"ד, בענין שליחות).
 ורגמו אתו כל העדה (כ"ד, בענין מי מקיים את

בהר

והשמטת קרקע בשביעית הן דין אחד או שני דינים נפרדים. והארץ לא תמכר לצמתת כי לי הארץ וגו' (כ"ה, כ"ג). שאין ארץ ישראל בכלל "והארץ נתן לבני אדם". ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו עד תום שנת ממכרו (כ"ה, כ"ט). טיב חלות המכירה של בתי ערי חומה.

בהר סיני לאמר (כ"ה, א'). בענין "כללותיהן ודקדוקיהן (של כל המצות) מסיני". וכי תאמרו מה נאכל וגו' (כ"ה, כ'). בענין בטחון בהקב"ה בענין פרנסה. ובשנה השביעית שבת שבתון יהי לארץ (כ"ה, ד'). בענין השמטת קרקע במדבר. וקדשתם את שנת החמשים שנה (כ"ה, י'). בענין אם השמטת קרקע ביוכל

בחקותי

יסוד הדין של יציאת השדה לכהנים
 ביובל.
 לכהן תהי' אחזתו (כ"ז, כ"א).
 בענין אם השדה יוצא לכל המשמר
 של אותו שבוע, או האם רק להבית
 אב של אותו יום.
 כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה מות
 יומת (כ"ז, כ"ט).
 דברי הרמב"ן בכיבור הפסוק,
 וטעותו של יפתח.
 וכל מעשר בקר וצאן וגו' העשירי יהי' קדש
 לה' (כ"ז, ל"ב).
 בענין מהות הקדושה של מעשר
 בהמה, ובכור.
 כל אשר יעבר תחת השבט (כ"ז, ל"ב).
 בענין יסוד הדין של "ולא שכבר
 עבר": האם הוי פסול או פטור.
 ובענין "היתירא לא בטל".
 לא יגאל (כ"ז, ל"ג) [א].
 דברי הרמב"ם שאם מכר אין
 המכירה חלה, וכן שאין לוקין על
 לאו זה.
 לא יגאל (כ"ז, ל"ג) [ב].
 עוד בענין המהות של קדושת
 מעשר.

אם בחקתי תלכו (כ"ו, ג') [א].
 בענין הכח לעמול בתורה אע"פ
 שיודע שלא יגיע לגמר ושלימות.
 אם בחקתי תלכו (כ"ו ג') [ב].
 פירש"י שתהיו עמלים בתורה.
 ריש לקיש כדוגמא ל"עמלים
 בתורה".
 אם בחקתי תלכו (כ"ו, ג') [ג].
 בענין מעלות עמל בתורה, ובענין
 אם מי שלמד ולא הבין מקבל שכר
 על העמלות, וכן האם קיים עי"ז
 את מצות תלמוד תורה.
 ונתתי גשמיתם בעתם (כ"ו, ד').
 בענין עיקר הדת של שכר ועונש.
 תוכן העיקר (סק"א).
 בענין "שכר מצוה בהאי עלמא
 ליכא" (סק"ב).
 דעות הקדמונים בענין למה לא נזכר
 עוה"ב בחומש (סק"ג).
 ונתתי שלום בארץ (כ"ו, ו').
 בענין מהות בן זכר.
 ואם לא יגאל את השדה ואם מכר את
 השדה לאיש אחר לא יגאל עוד. והי' השדה
 בצאתו ביבל קדש לה' כשדה החרם לכהן
 תהי' אחזתו (כ"ז, כ' - כ"א).